

Näkövammaisten tuetut lomat 2014

Solaris-lomat ry järjestää Raha-automaattiyhdistyksen rahoittamia näkövammaisten tuettuja lomia. Lomajaksot ovat viiden vuorokauden mittaisia.

Kuulonäkövammaisten aikuisten virkistyslomat

29.6.–4.7. Liikuntakeskus Pajulahti, Nastola (haku 28.3. mennessä)
21.–26.7. Lapin Urheiluopisto Santasport, Rovaniemi (haku aika 17.4. mennessä)

Näkövammaisten aikuisten hyvinvointiloma

30.3.–4.4. Kylpylähotelli Päiväkumpu, Lohja (haku aika 15.3. mennessä)
28.4.–3.5. Lapin Urheiluopisto Santasport, Rovaniemi (haku aika 28.3. mennessä)
18.–23.5. Liikuntakeskus Pajulahti, Nastola (haku aika 15.4. mennessä)
26.–31.5. Kyyhkylän kartano, Mikkeli (haku aika 15.4. mennessä)
7.–12.7. Majatalo Onnela, Tuusula
14.–19.7. Kyyhkylän kartano, Mikkeli
24.–29.8. Kylpylähotelli Peurunka, Laukaa
31.8.–5.9. Loma- ja kurssikeskus Koivupuisto, Ylöjärvi
7.–12.9. Liikuntakeskus Pajulahti, Nastola
29.9.–4.10. Lapin Urheiluopisto Santasport, Rovaniemi
26.–31.10. Kylpylähotelli Päiväkumpu, Lohja
2.–7.11. Kylpylähotelli Rauhalampi, Kuopio
17.–22.11. Härmän Kylpylä, Kauhava

**Lomat
2014**

Näkövammaisten aikuisten joululoma

22.–27.12. Liikuntakeskus Pajulahti, Nastola
22.–27.12. Härmän Kylpylä, Kauhava

Lomatukihakemuksen täyttämiseksi sinua auttavat
Suomen Kuurosokeat ry:n aluesihteerit.

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestölehti

**3
2014**

Tukea opiskelu- ja työasioihin
Kelan tulkkauspalvelussa muutoksia

Sisällys

Pääkirjoitus: Oikeus työhön - totta vai tarua.....	3
Kelan tulkkauspalvelun tulkkiringeissä muutoksia.....	4
Paavo Leo Emil Korhonen 11.5.1946–20.1.2014.	5
Eetu - aktiivinen työnhakija Kajaanista.....	7
Opintokoordinaattori ja aluesihtööri tukena opiskelu- ja työasioissa.....	9
Opintokoordinaattori esittäytyy.....	11
Terveisiä tiedottajalta.....	12
Enemmän iloa tietokoneestani	12
Suomalaisen Abilis-säätiön tuella uusi suunta elämälle.....	14
Uusia työntekijöitä yhdistyksessä.....	16
Lohtukissoja ja rauhanturvaajakoira	17
ValmisPaula: Musiikin terapeuttinen vaikutus.....	19
Näkövammaisten tuetut lomat 2014.....	20

Kannen kuva: Harvinaisen leuto talvi. Kuvassa liikutaan valkoisen kepin kanssa lumettomassa maastossa. Kuva: **Kalle Kiviniemi**.

Seuraava Tuntosarvi ilmestyy viikolla 17. Aineisto 28.3. mennessä.

TUNTOSARVI
40. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry.

Taitto
Katriina Ekola

Päätoimittaja
tiedottaja Katriina Ekola (Tuija Wetterstrandin sijainen 1.2.-30.6.2014), p. 040 753 2026, s-posti: tiedotus@kuurosokeat.fi.

Toimitusneuvosto 2014–2015

Esko Jäntti (puheenjohtaja), Veera Laukkarinen, Timo Peltomäki, Milla Lindh, Eila Särkimäki, Jaakko Evonen (sihtööri) ja Katriina Ekola (Tuija Wetterstrandin vuorotteluvapaan ajan).

Hinta

Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 12 numeroa vuodessa isokirjoituksella, pisteillä, äänitteinä, videona ja/tai elektronisena versiona. Ruotsinkielinen kooste Käselspröten ilmestyy 4 kertaa vuodessa isokirjoituksella.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset

Suomen Kuurosokeat ry, PL 40, 00030 IIRIS, p. 040 778 0299, s-posti: kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Toimiston aukioloaika ma-pe klo 8.00–15.45.

Painopaikka

Oriveden Kirjapaino.

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Oikeus työhön - totta vai tarua

YK:n yleismaailmallisen ihmisoi-
keuksien julistuksen 23. artiklassa
todetaan, että jokaisella on oikeus
työhön, työpaikan vapaaseen va-
lintaan, oikeudenmukaisiin ja tyy-
dyttäviin työehtoihin sekä suojaan
työttömyyttä vastaan. Työ takaa
toimeentulon ja mahdollisuuden
hyvään elämään.

Yhdistyksen tavoiteohjelmaan on
kirjattu, että jokaisella kuurosoke-
alla on oikeus koulutustaan tai am-
mattiaan vastaavaan työhön ja toi-
meentuloon.

Onko yhdistys onnistunut tässä ja
mitä on saatu aikaan? Tavoiteoh-
jelmamme mukaan korostamme
päättäjille, että yhteiskunnan tuki
työnantajille on tärkeää ja valtion
työllistämistukea ja tukea tulkkien
palkkaamiseen on lisättävä. Lisäk-
si ammatinvalinnanohjaajien kou-
lutusta on kehitettävä, jotta ohjaus
paranisi. Nuorten työnsaantiin on
panostettava.

Haimme Raha-automaattiyhdis-
tykseltä rahoitusta kahden nuo-
ren kuurosokean työllistämiseksi.
Emme saaneet.

VATES-säätiön (ent. Vajaakuntois-
ten työllistämisen edistämissäätiö)
selvityksen mukaan vammaisen
henkilön rekrytoinnista koituva kah-
den vuoden kokonaissästö on 30
000 euroa vajaan 1 600 euron pal-
kalla ja 40 000 euroa 3 100 euron
palkalla. Työikäisiä vammaisia on
220 000, joista töissä (vapaaeh-
toistyö mukana) on noin 40 000.
Lisäksi töihin haluaisi noin 60 000
henkilöä. Työkyky on erinomainen
tai hyvä noin 60 000 henkilöllä. Tie-
toa ja taitoa on, mutta ei työtä!

Yhteiskunnan pitäisi tehokkaam-
min hyödyntää niitä osatyökykyi-
siä ihmisiä, jotka haluavat tuoda
kortensa kekoon yhteiskunnan
hyväksi. Työvoimapula helpottuu,
työpaikasta tulee monimuotoinen,
innovoiva ja tuottava sekä työnan-
tajien yhteiskuntavastuu toteutuu.
Julkisen talouden kannalta verotu-
lot kasvavat ja säästöjä tulee sosi-
aaliturvamaksuissa ja sosiaali- ja
terveyspalveluissa.

Moni työnantaja empii kuitenkin
osatyökykyisen palkkaamista. Pe-
lätään ylimääräisiä kustannuksia ja
arvaamattomia riskejä.

SOSTE:n (Suomen sosiaali- ja terveys ry) julkaisema Sosiaalibaroometri 2013 kertoo karua totuutta osatyökykyisten työllistämisestä. Kuntien sosiaalijohtajat, Kelan toimistojen johtajat ja TE- toimistojen johtajat näkevät osatyökykyisten olevan heikossa asemassa työnsaannin suhteen. Työnantajia moititaan siitä, että he eivät uskalla palkata osatyökykyisiä. Työelämää kuvataan yleisesti joustamattomaksi. Yhteiskunnassamme ei ole vielä ”tilaa” osatyökykyisten työpanoksen hyödyntämiseen.

Vuosi vuodelta yhä harvempi osatyökykyinen saa työtä.

Tarvitsemme asennemuokkaajia ja esimerkkejä päättäjille. Jokaiselle, joka haluaa tehdä työtä, pitäisi löytää työtä ja ”tilaa”.

Tällä hetkellä oikeus työhön on tarua. Toivottavasti tämä vuosi on parempi.

Kai Leinonen
toiminnanjohtaja ◆

Kelan tulkkauspalvelun tulkkingeissä muutoksia

Kelan tulkkauspalvelun asiakkaiden tulkkingeissä on tapahtunut muutoksia vuodenvaihteessa. Kela tarkistaa asiakasprofiilit ja tulkkingit uudestaan kevään aikana. Jos huomaa rinkisi muuttuneen tai pelkää sen muuttuneen, ota jo nyt yhteyttä Kelan Vammaisten tulkkauspalvelukeskukseen, VATU:un, ja pyydä tarkistamaan rinkisi. Tarvittaessa voit ottaa yhteyttä oman alueesi alueesihteriin tai järjestöpäällikkö **Heikki Majavaan**. Voit raportoida aluesihtereille ja järjestöpäällikölle myös muista tulkkauspalveluun liittyvistä ongelmista.

Lisätietoja:
Kela / Vammaisten tulkkauspalvelukeskus, VATU, Peltolantie 3, 20720 Turku, puhelin 020 634 2802, tekstiviesti 020 634 2900, sähköposti vatu@kela.fi, tekstipuhelin 020 634 2813, 020 634 2814
<http://www.kela.fi/vammaistentulkkauspalvelukeskus>
Heikki Majava, järjestöpäällikkö, 040 529 3439, heikki.majava@kuurosokeat.fi.

Paavo Leo Eemil Korhonen 11.5.1946–20.1.2014

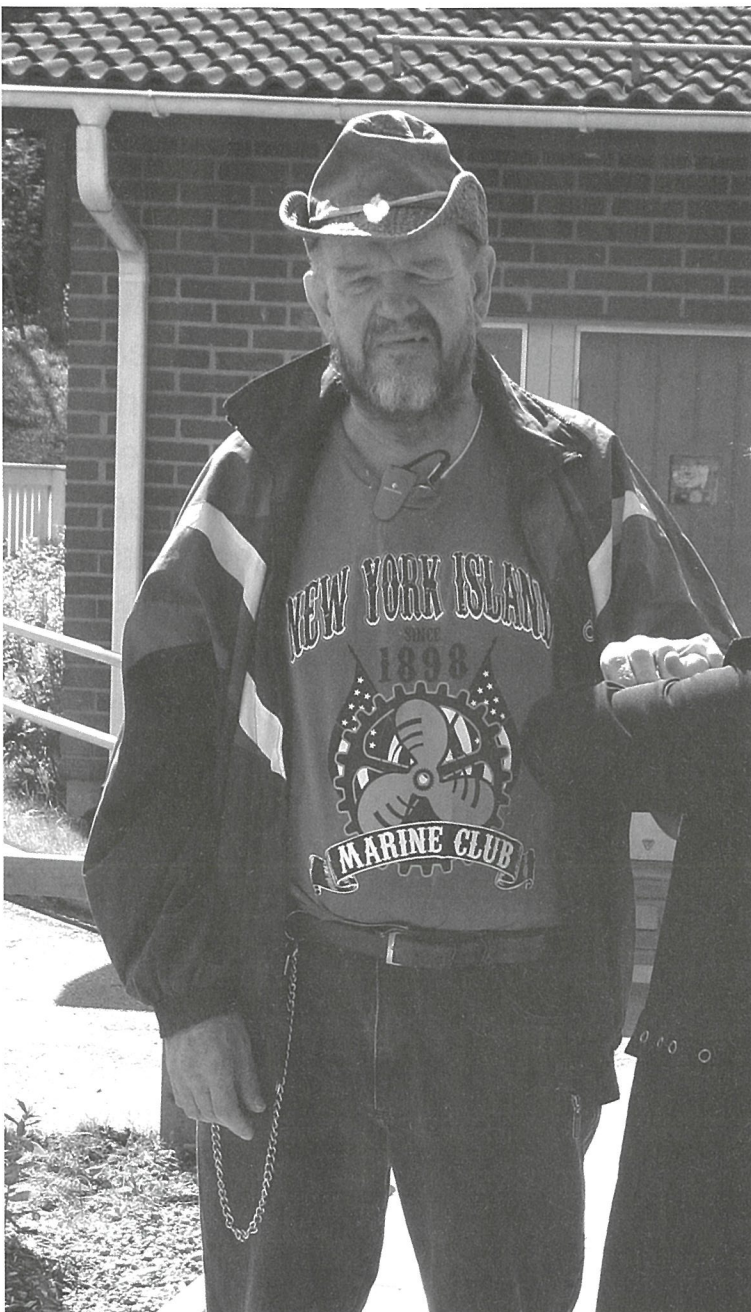
Suruviesti saapui maanantaina 20.1.2014. **Paavo Korhonen** on nukkunut pois.

Paavo Korhonen syntyi Siilinjärvelä 1946. Kuopion kuurojenkoulusta alkoi koulutie. Tampereelle Paavo muutti vuonna 1957. Paavo tunnettiin aktiivisena ja osallistuvana miehenä. Tahtoa ja huumorintajua riitti koko elämän matkan ajan.

Nuoruuden vuodet Paavon näkö oli hyvä ja hän autoili ahkerasti. Kuurot ystävät muistelivat matkaa Tampereelta kuurojen kesäkodille Nokian Sorvaan. Paavo ajoi, ja kyydissä oli kolme ystävää. Illansuussa oli hämärää, ja näkö oli jo alkanut huonontua. Sorvan mutkaisilla teillä yksi mutka pääsi yllättämään ja matka jatkui suoraan ja keskele perunapeltoa. Selkkauksesta selvittiin pienellä korvauksella ja autokin saatiin takaisin tielle. Pian tämän jälkeen näön heiketessä

Paavo kuitenkin joutui luopumaan ajokortista.

Paavo eli joka tilanteessa täysillä, näin myös työuraa kertyi paljon. Paavon yksi lempilause oli: ”minulla on 16 ammattia”. Kaksi työpaikkaa oli Paavon puheissa usein esillä. Pyynikin oluttehdas Tampereella, jossa Paavo työskenteli varastomiehenä. Pyynikin työn aikoihin Paavo tutki ahkerasti Tampereen historiaa ja myöhemmin vuosina oli varsin tavallista, että hän huonontuneesta näöstä huolimatta opasti ihmisiä Tampereella liikkumisessa. Itse kaupungin kadut ja talot olivat tuttuja, mutta myös historia. Kysyjä sai asiantuntevan luennon talon kuin talon historiasta. Toinen Paavon usein mainitsema työ oli oma pyöräkorjaamo. Paavo kävi vaadittavat ammattiopinnot ja paneutui työhön suurella antaumuksella. Paavo sai laajempaakin huomiota kuurosokeana pyöräkorjaajana.

Paavo Korhonen

Liekö ollut ainoa laatuaan maailmassa. Pyöräkorjaamotyössä hyvin keskeinen työpari oli kiinteistön huoltomies Risto Salmela. Tämä ammatti jäi työuran viimeiseksi ja Paavo lopetti työnteon ja siirtyi eläkeläiseksi.

Suomen Kuurosokeat ry perustettiin vuonna 1971. Paavo Korhonen on yksi perustajajäsenistä. Hän toimi myös yhdistyksen hallituksessa ja oli mm. viemässä vetoomusta kuurosokeiden palveluasumistarpeesta presidentti Urho Kekkoselle. Kun kuurosokeiden palvelutalo Tampereelle valmistui, Paavo johdonmukaisesti muutti sinne vuonna 1984 ja siellä hän asui koko loppuelämänsä ajan.

Paavo Korhosen elämässä sukulaiset olivat tärkeitä. Hän puhui usein ja hyvin lämpimästi sisaruksistaan, heidän perheistään ja mainitsi usein myös kummilapsensa. Paavon kotona oli mittava valokuvakokoelma ainakin viidenkymmenen vuoden ajalta ja kuvista pystyi seuraamaan monia tapahtumia ystävien ja sukulaisien kanssa. Kuvista pystyi myös lukemaan Paavon aktiivisen vireen ja humoristisen elämänasenteen.

Paavo on siunattu läheisten läsnä ollessa Hervannan kirkossa 21.2.2014 ja muistotilaisuus pidettiin Kuurosokeiden Toimintakeskuksessa. Luopumisen surun keskellä muisteltiin Paavon täysillä eletyn elämän erilaisia yksityiskohtia. Yhteiseen hetkeen mahtui myös paljon hyviä muistoja ja huumoria.

Risto Hoikkanen ♦

Eetu - aktiivinen työnhakija Kajaanista

Teksti: Tuula Hartikainen

Kuva: Eetu Seppäsen kotialbumi

Eetu Seppänen on 26-vuotias kajaanilainen nuori mies. Hän valmistui tradenomiksi vuonna 2011 Kajaanin ammattikorkeakoulun tietojenkäsittelyn koulutusohjelmasta. Sitä ennen Eetu kirjoitti ylioppilaaksi Kajaanin lukioista vuonna 2007.

– Alanvalinta ei ollut täysin oikea, Eetu kertoo opinnoistaan. – Suuntauduin järjestelmänvalvontaan, mikä ei ollutkaan mun juttu.

– Sosiaalinen media ja digitaalinen viestintä kiinnostavat minua erityisesti, Eetu sanoo.

Alanvaihto on ollut Eetun mielessä ja hän näkeekin jo itseään kiinnostavia suuntaviivoja tulevaisuudessa.

– Haen viittomakielen ohjaajaksi, koska olen kiinnostunut viittomakielestä. Minulle mielekkäässä työssä voisi yhdistyä tietotekniikka ja viittomakielenohjaajan tehtävät. Vähän niin kuin Sonetti-ohjaajan tehtävissä.

Eetu on toiminut Suomen Kuurosokeat ry:n Sonetti-ohjaajana. He ovat itse kuulonäkövammaisia tietotekniikan käytön ohjaajia, jotka opastavat muita kuulonäkövammaisia esimerkiksi tietokoneohjelmien käytössä.

Opiskeluaikaisia kokemuksia

Eetu muistelee, että peruskoulun aikana jännitti välillä antaa opettajille käyttöön iso laatikkomainen FM-laitte. Opettaja käytti laitteessa olevaa mikrofonia ja vastaanotin oli Eetulla. Opettajan puhe tuli suoraan kuulolaitteeseen vastaanottimen kautta.

– Lukioon mennessä FM-laite oli jo pienempi ja se oli vakituinen opiskelun apuväline, Eetu kertoo.

Hän muistelee myös huomaavaista ruotsin kielen opettajaa, joka oli vaihdellut piirtoheittimeen erivärisillä kynillä kirjoitettuja kalvoja ja kysellyt, mikä väri tuntui Eetulle sopivan parhaiten.

Ennen ammattikorkeakoulun aloittamista Eetu otti yhteyttä tulevan opintolinjansa vastaavaan opettajaan ja

kertoi kuulonäkövammastaan. Hän kävi tutustumassa etukäteen koulun tiloihin ja kertoi opettajille FM-laitteesta.

Kursseilta tietoa ammatinvalintaan ja työnhakuun

Eetu osallistui ammatinvalintaa käsittelevälle kurssille Kuntoutumiskeskuksella yläasteen aikana. Hän on ollut muutaman kerran yhdistyksen järjestämällä työnhakukurssilla ja ne ovat olleet hänestä hyödyllisiä. Yhdistyksen opintokoordinaattori tai aluesihteerin oli kursseilla mukana yhtenä vetäjänä.

Työkokemustakin on kertynyt

Eetu on työskennellyt kesäyliopistossa videoluentojen teknisenä tukena. Hänen viimeisin työpaikkansa oli Pohjois-Suomen maistraatissa edunvalvontaosastolla. Työsuhde oli määräaikainen kestäen yhden vuoden. Työsuhde päättyi vuoden 2012 marraskuussa. Eetun työtehtäviin kuului mm. postin läpikäymistä, papereiden arkistointia, kirjeiden kirjoittamista ja edunvalvonta-asioiden vireille laittamista.

– Työ oli mielenkiintoista ja pidin siitä. Ennen tätä työtä en tiennyt edunvalvonnasta mitään ja minusta oli mielenkiintoista oppia asiasta.

Eetu matkalla Saksassa, Oppenheim am Rheinissä, vuonna 2011.

Aktiivinen työnhakija

Eetu on hakenut töitä aktiivisesti ja itsenäisesti opiskelun päättymisen jälkeen. Hän on valmis muuttamaan työn perässä. Eetu on TE-keskuksen (entinen työvoimatoimisto) asiakas ja sitä kautta hän on saanut tukea työnhakuun. TE-keskuksen kautta Eetulle tarjottiin työtä maistraatista.

Töitä hakiessa Eetu ei ole maininnut aistivammoistaan mitään, hän kertoo asiasta vasta myöhemmin.

– Siinä vaiheessa tieto ei ole oleellista, mutta voi estää haastatteluun pääsyn, Eetu sanoo.

– Kerron kuitenkin ansioluettelossa, että osallistun Suomen Kuurosokeat ry:n toimintaan, sillä harrastuksista on hyvä mainita.

– Työpaikalla olo on henkisesti helpompaa, kun on kertonut työkavereille omasta kuulon ja näön tilanteesta, Eetu sanoo

Eetun aktiivinen työnhaku jatkuu. Viime vuonna Eetu osallistui oman esittelyvideon tekemiseen Lihastautiliiton hallinnoimassa Reilu Rekrytointi -hankkeessa, jonka yhtenä yhteistyökumppanina oli myös meidän yhdistyksemme.

– Videon tekeminen ja valmistelu oli antoisa projekti. Se auttoi lisäämään itsetuntemusta. Osaan vähän paremmin kertoa esimerkiksi vahvuuksistani, Eetu sanoo.

– Tulen toimeen erilaisten ihmisten kanssa ja haluan tehdä ihmisten kanssa töitä, vaikka pidän myös yksin työskentelystä.

– Olen keskittymiskykyinen, rauhallinen ja kärsivällinen, Eetu listaa ominaisuuksiaan. – Olen kiinnostunut oppimaan asioista ja ihmisistä ja olen myös nopea oppimaan. Pidän historiasta ja kielistä, opiskelin espanjan kielen yhtenä keväänä täysin itsenäisesti. Kirjoitan myös omaa blogia, jota voi seurata osoitteessa: munsurinaa.blogspot.fi. ♦

Opintokoordinaattori ja aluesihteerin tukena opiskelu- ja työasioissa

Kuulonäköammaiset ja kuurosokeat voivat ottaa yhteyttä Suomen Kuurosokeat ry:n opintokoordinaattoriin tai aluesihteerin opiskelu- ja työasioissa. Heillä on erityisosaamista tarkastella opiskeluun ja työasioihin liittyviä asioita erityisesti kuulonäköammaisten ja

kuurosokeiden asiakkaiden kannalta. Työnjako määräytyy ikäryhmien mukaan. Opintokoordinaattori työskentelee alle 18-vuotiaiden lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä kanssa. Aluesihteerin työskentelee yli 18-vuotiaiden henkilöiden ja heidän verkostojensa kanssa.

Opintokoordinaattori ja aluesihtööri ohjaavat ja tukevat asiakasta opiskeluun, ammatinvalintaan, työllistymiseen ja työelämässä jatkamiseen liittyvissä asioissa. Tavoitteena on sopivan opiskelupaikan löytäminen, opiskelujen tukeminen, työllistymi-

nen, työelämässä pysyminen sekä mielekäs työn ja muun elämän yhdistelmä. Opintokoordinaattori ja aluesihtööri tekevät myös yhteistyötä, erityisesti 18–21-vuotiaiden asiakkaiden kanssa. He järjestävät yhdessä mm. alueellisia tapaamisia ja koulutuksia.

OPINTOKOORDINAATTORI

Opintokoordinaattori yhteistyössä:

- kuulonäkövammaisten koululaisten ja opiskelijoiden sekä vanhempien kanssa
- koulujen ja oppilaitosten kanssa
- opintopolun aikana ja etenkin nivelvaiheissa

(varhaiskasvatus-peruskoulu, peruskoulu-lukio/toisen asteen opinnot, lukio-korkeakouluopinnot/toisen asteen opinnot - jatko-opinnot, opiskelujen jälkeen työllistyminen).

Työn tavoitteena on:

- varmistaa kuulonäkövammaisuuden huomioiminen koulussa ja opiskelussa
- varmistaa saatavilla oleva tarvittava tuki ja apuvälineet
- ohjata opintopolun rakentamisessa kohti työllistymistä.

ALUESIHTÖÖRI

Aluesihteeriltä saa apua mm:

- työelämävalmiuksien parantamiseen
- ansioluettelon tekemiseen
- omien toiveiden ja vahvuuksien selkeyttämiseen
- TE-toimiston nettisivujen käytön opetteluun ja niiden käyttämiseen, tukea TE-toimiston asiakastilanteisiin
- neuvoa ja tukea työn etsimiseen, työnantajien kanssa toimimiseen
- työolosuhteiden, tukimuotojen sekä tarvittavien apuvälineiden selvittämiseen
- vammaisuuden edetessä uusien tilanteiden kohtaamiseen ja vaihtoehtojen miettimiseen
- työelämän ja arkielämän yhteensovittamiseen.

Opintokoordinaattori esittäytyy

Hei kaikille lukijoille!

Nimeni on **Sonja Kurki**. Työskentelen opintokoordinaattorina Kuulonäkövammaisten Kuntoutumiskeskuksessa **Harri Peltolan** sijaisena. Teen kotikuntatyötä ympäri Suomen kuulonäkövammaisten lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä ja verkostojensa kanssa. Tavoitteeni on mahdollistaa ja tukea yhdenvertaista oppimista ja työelämään johtavaa opintopolkua. 18-vuotta täyttäneiden ja varhaiskasvatuksessa olevien kuulonäkövammaisten lasten osalta teen yhteistyötä aluesihteerien kanssa.

Minuun voit olla yhteydessä puhelimella 040 132 7075, sähköpostitse sonja.kurki@kuurosokeat.fi tai Skypellä skssonjaku@outlook.com.

Tehdään yhteistyötä kuulonäkövammaisten lasten ja nuorten oppimisen ilon ja tulevaisuuden eteen! **Äiti Teresan** sanoin: ”Ystävällisyys on kieli, jota jokainen ymmärtää. Jopa sokea näkee sen ja kuuro kuulee sen.” ♦

Terveisiä tiedottajalta

Työskentelen tiedottaja **Tuija Wetterstrandin** sijaisena hänen toimivapaansa ajan 1.2.–30.6.2014. Työkaverit ja tehtävät ovat entuudestaan tuttuja, joten olenkin päässyt hyvin työn touhuun kiinni!

Lehtien toimitusneuvosto on vaihtunut. Olen iloinen, että toimitusneuvostossa on mukana myös uusia nuoria jäseniä. Uusi polvi tuo vanhemman rinnalla jatkuvuutta työskentelyyn.

Juttuvinkkejä ja ideoita lehden tekemiseen voi lähettää suoraan minulle osoitteella: katriina.ekola@kuurosokeat.fi tai tiedotuksen yhteiseen osoitteeseen: tiedotus@kuurosokeat.fi. Ehkäpä saan kevään aikana postia vanhoilta tutuilta lehdentekijöiltä ja myös uusilta kirjoittajilta ja valokuvaajilta? Tehdään yhdessä kuurosokeiden omaa lehteä!

Aurinkoisen kevään toivotuksin:
Katriina Ekola
ts. tiedottaja,
Tuntosarven päätoimittaja ♦

Enemmän iloa tietokoneestani

Teksti: Hilja Niiranen, kuva: Milla Lindh

Meitä oli neljä osallistujaa it-koulutusviikolla helmikuussa Kuurosokeiden Toimintakeskuksella. Koulutuksessa kävimme läpi muistitikun käyttöä, kuvien skannaamista, tulostusta erilaisille papereille kuten valokuvapaperille, valokuvien kopiointia, valokuvien lähettämistä tietokoneella ja kuvien värimaailman ja koon muuttamista. Oli mukavaa tehdä töitä omien kuvien kanssa!

Koulutuksessa käytettiin selkään piirtämistä ja viittomakieltä samaan aikaan, lisäksi kuulin implantilla. Aluksi piti pyytää, etteivät ihmiset puhuisi päällekkäin ja että puheenvuorot pyydetäisiin ja puhuttaisiin rauhallisesti. Se toimi hyvin aina siihen asti kun porukka innostui, sitten meni puhe taas päällekkäin. Naurattaa nyt, että oltiin välillä kuin päiväkodissa, kun ihmiset unohtivat odottaa omaa puheenvuoroaan.

Näppäinkomentoja selkään

Kehoviittomien käyttö tietokoneasioiden opiskelussa oli vuosi sitten

hankalampaa: it-viittomat tuntuivat sekavilta, enkä pysynyt hyvin kärryillä. Viittomia tuli kerralla paljon. Nyt toisella kerralla it-kehoviittomien käyttö tuntui helpommalta.

Samaan aikaan kolmen kommunikaatiomuodon käyttäminen oli välillä hankalaa: kuulen implantilla aika paljon, käytän viittomakieltä ja lisäksi sain ohjeita kehoviittomien kautta. Jollain oli lisäksi käytössään puheohjelma tietokoneellaan ja minulle tuli mieleen, että hyötyisin siitä itsekin. Sen opiskeluun ajattelen kuitenkin yksilöllisen kurssin olevan parempi. Haluaisin harjoitella kirjojen kuuntelemista omalla tietokoneellani.

Tulosteet muistoksi

Muistitikut jäivät kouluttajille sen jälkeen, kun olimme poistaneet niistä omat tietomme. Ensi kerralla haluaisin oman muistitikun mukaani, jotta voisin kotona jatkaa harjoittelua ja katsoa valokuviani. Koulutuksesta sain mukaani hienoja tulosteita minulle tärkeistä ihmisistä.

Viiden päivän koulutus alkoi lopuviikosta tuntua hiukan raskaalta, torstai-iltapäivänä keskittyminen herpaantui. Koulutusviikon ilmapiiri oli tosi mukava, oltiin ihan naisporukalla, kun kouluttajat ja tulkitkin olivat meidän lisäksi naisia.

Hilja Niiranen

Opiskelun aikana keholle viitotut komennot olivat hyödyllisiä ja ne ymmärsi helposti. Selkään piirrettyjen viittomien tulee kuitenkin olla selkeitä ja kaikkien pitää tehdä ne samalla tavalla, jotta viesti tulee perille. Välillä tuntui, että tulkit tekivät viittomia eri tavalla selkääni ja jäin miettimään, että oliko se tabulaattori vai mikä. Käytössäni oli välillä hiiri ja välillä pelkät näppäinkomennot.

Koulutusviikolla muuta hyvää oli hyvä ruoka, mukavat kouluttajat ja muut työntekijät. Koulutusviikolla voisi olla myös muutama kävelylenkki omalla porukalla; se virkistäisi kun välillä tehtäisiin jotain muuta kuin istutaan koneella. ♦

Suomalaisen Abilis-säätiön tuella uusi suunta elämälle

Teksti: Katja Vis, kuva: Marjo Heinonen

Adaman kaupungissa, Etiopiassa, elelee neljä kuulovammaista sisarusta. Nuorin sisaruksista, **Mesnoye Begashaw**, ei olisi vielä vuosi sitten uskonut, että elämä voisi olla mukavaa: täynnä mielenkiintoista tekemistä ja omien häiden suunnittelua. Toiseksi vanhin sisaruksista, **Atikihit Begashaw**, kertoo innoissaan, että hän pystyy nykyään elättämään itsensä ja hänen elämänsä on mielekästä.

Elämä ei ole ollut koskaan helppoa näille neljälle kuulovammaiselle sisarukselle. Tyttöjen äiti kertoo, että tytöt olivat aikaisemmin masentuneita, koska he tunsivat olonsa arvottomaksi ja hyödyttömiksi. He pystyivät kommunikoimaan vain keskenään ja sulkeutuivat kotiinsa. Tyttöjen isä oli hylännyt perheen ja äiti vastasi sisarusten kasvattamisesta. **Nazrawit**, yksi neljästä sisaruksesta, päätti lopulta, että kuulovamma ei saa olla hyvän elämän este, sillä heillä on terveet kädet ja niillä voisi vaikka leipoa! Sisarusten äiti auttoi käytännön asioissa saadakseen

erilaisia lupia viranomaisilta. Nuoret naiset, yhdessä kuuden muun kuulovammaisen kanssa, järjestäytyivät osuuskunnaksi.

Nuorin sisaruksista on menossa naimisiin alkuvuodesta 2014, ja tämän takia muut sisarukset ovat hyvin toiveikkaita myös omista mahdollisuuksistaan päästä naimisiin. Kehityksmaissa naimisiin pääseminen on edelleen erittäin tärkeää. Kehityksmaissa vammaiset naiset kokevat usein syrjintää sekä vammansa että sukupuolensa vuoksi.

Sisarusten liiketoiminta on lähtenyt niin hyvin käyntiin, että toimintaa on alettu laajentaa. Ryhmä myy leivän ja injeran (paikallinen ruoka) lisäksi myös mausteita kuten shiroa, pippuria ja bessoa. Sisarusten äiti toteaa onnellisena, että tyttöjen aikaisempi sosiaalisesti rajoittunut elämä on muuttunut täysin. He ovat onnellisia ja täynnä uskoa tulevaisuuteen, kiitos suomalaisen Abilis-säätiön.

Tämä etiopialainen kuulovammaisten ryhmä (Deaf Development and Information Association, DDIA) on erinomainen esimerkki onnis-

Neljä kuulovammaista sisarusta äitinsä kanssa.

tuneesta projektista. Abilis-säätiö myönsi reilut 2000 euroa kyseiselle leipomo-projektille. Kymmenelle nuorelle opetettiin leivän ja injeran leipomista, ja käytännön liiketaitoja. Työtilat saatiin vuokraamalla, ja työpaikalle hankittiin leipomokoneita ja raakamateriaalia. Kaikille osuuskunnan jäsenille riittää töitä.

Abilis-säätiö

Abilis-säätiö on paremmin tunnettu ulkomailla kuin Suomessa. Säätiö perustettiin vuonna 1998 **Kalle Könkkölän** toimesta. Kalle, joka itse on pitkän linjan vammaisaktivisti, kertoo, että vuonna 1998 säätiön perustamiseen tarvittiin pääoma, joka ei ollut aivan pieni. Tarmokkaana miehenä Kalle keräsi ystäviltään ja tuttaviltaan tarvittavan summan markkoina.

- Abiliksen toiminta on ainutlaatuis-ta: emme tee asioita kehitysmaiden vammaisten puolesta, vaan autamme ja tuemme heitä toteuttamaan projekteja, joilla vammaiset pystyvät voimaantumaa ja varmistamaan ansiotulonsa, kertoo Abiliksen toiminnanjohtaja **Marjo Heinonen**.

Abilis-säätiö ei itse toteuta projekteja vaan myöntää projektirahoitusta kehitysmaiden vammaisjärjestöille. Lisäksi säätiö seuraa projektien toteuttamista aktiivisesti ja raportoi vuorostaan Suomen ulkoministeriölle. Helsingin toimitiloissa työskentelee 11 vakituista työntekijää, joista viisi puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea ja osa työntekijöistä on itsekin vammaisia.

Jaana Linna, yksi Abiliksen seitsemästä projektikoordinaattorista,

on itse kuulovammainen ja käyttää sisäkorvaimplanttia. Jaana ja muut projektikoordinaattorit tekevät yleensä kaksi seurantamatkaa vuodessa. Jaana on kiertänyt monissa Afrikan maissa, ja uudet työtehtävät vievät nyt Aasian maihin. Jaana käyttää työmatkoilla viitotun puheen tulkkeja ja samalla muokkaa asenteita näyttäessään, että kuulovammainenkin voi tehdä töitä. Työmatkat voivat olla rankkoja, koska yhden päivän aikana voidaan käydä vierailulla monessa eri projektissa. Yhteydenpito projekteihin Helsingistä käsin voi olla haastavaa huonojen nettiyhteyksien tai puutteellisen kielitaidon vuoksi, minkä vuoksi kenttämатkat ovat erittäin tärkeitä.

Myös tiedotussihteerin tehtävistä vastaava **Katja Vis** on sisäkorvaisutteen ja tavallisen korvantauskojeen käyttäjä. Jaana ja Katja pitivät työpaikallaan äskettäin esityksen kuulovammoista ja kuinka vamma tulisi huomioida työpaikalla. Yllättävän vähän tiedetään, mitä haasteita kuulovamma asettaa. Työyhteisö on kuitenkin kannustava ja pyrkii siihen, että kaikkien vahvuudet saadaan esille ja jokainen kokee onnistumisen tunteita. Katja on mennyt jopa oman mukavuusalueensa ulkopuolellekin ja toimii toimistokokouksissa sihteerinä. Ilman implanttia tämä olisi ollut mahdotonta vielä muutama vuosi sitten. ♦

Uusia työntekijöitä yhdistyksessä

Olen **Marjaana Suosalmi**, usein myös Nannaksi kutsuttu. Työskentelin 1970–90-luvuilla kuurojen ja kuurosokeiden parissa sekä Suomessa että Tanskassa ja Ruotsissa. Viimeksi ennen eläkkeelle jäämistäni työskentelin Invalidiliiton Lahden kuntoutuskeskuksessa vuoteen 2011 asti. Tulin helmi–huhtikuuksi **Sinikka Merkkiniemen** vuorotteluvapaan ajaksi määräaikaiseksi kuntoutuspäälliköksi tukemaan Kuntoutumiskeskuksen työntekijöitä. Olen täällä Kinkomaalla pari päivää viikossa. Sekä vanhat tutut että uudet ihmiset ovat ottaneet minut oikein lämpimästi vastaan. ♦

Nimeni on **Liisa Wenger**. Työskentelen järjestötyöntekijän tehtävissä Helsingissä. Olen koulutukseltani tietohallinnon ja toimistopalvelun merkonomi. Olen luonteeltani rauhallinen, mielteliäs ja huolellinen. Haluan toivottaa Tuntosarven lukijoille tulevan kevään iloa. ♦

Lohtukissoja ja rauhanturvaajakoira

Teksti: Tuija Wetterstrand

Ritva Soininen on varsinkin vartuneempien kuurosokeiden keskuudessa tunnettu kulttuurihahmo, kirjailija ja taidemaalari. Hän sai Suomen Kuurosokeat ry:ltä Vuoden kirjailija -tunnustuksen vuonna 1995. Viime joulukuussa ilmestyi Ritvan 12. kirja, Lohtukylä. Viime vuonna ilmestyi myös runokirja Sydämesi minussa. Melkoinen saavutus 81-vuotiaalta.

– Voi, en minä tunne itseäni lainkaan vanhaksi, Ritva helähtää nauramaan.

Ritva kertoo uusimman kirjansa taustaa.

– Muutin Lahdesta Forssaan viisi vuotta sitten. Aluksi oli oudossa paikassa kauhea ikävä, joten aloin neuloa lohtukissoja. Lopulta niitä syntyi yli 30. Sitten syntyi tarina rauhanturvaajakoirasta.

Lohtukissat koristavat Ritvan uutuuskirjan tarinoita. Kissoissa häntä kiehtoo ihmisen pettevä julmuus. Otetaan kesäkissoja, jotka sitten hylätään.

– Halusin kirjassani muistuttaa, että maailma on raadollinen paikka. Siksi kirjani ei ole mikään lastenkirja, vaikka siinä on hellyttäviä kuvia.

Lohtukylä-kirja käsittelee rakkauden merkitystä.

– Sitä haluan ennen muuta opettaa lapsille ja lukijoilleni. Kaikkialla on rakkauden jalo lahja. Lohtukylä Haisutie 1 on kaikkien kodittomien eläinten uusi koti:

”Impi saa kysytyksi ujosti hymyillen: – Mitä on lohtu? Miksi juuri tätä kylää edustaa moinen nimi.

Rekku miettii tovin, ennen kuin vastaa.

– Se on niin arvoisa neiti Impi, että Lohtu, se on hyvin kaunis asia kerrassaan. Kun itku tulee väkisin esiin. Se on pahamieli, joka kyyneleen karvaisille koiran poskille lennättää.. lohtu tulee täällä...

Nyt Impi ei ymmärrä. Pyyhkäisee poskeaan, ei kyyneltä, se on kuivunut matkan varrella. Impi on karannut hylättyjen koiratarhasta, viihtänyt karkuun kun tilaisuus on sattunut tulemaan eli ovi jäänyt auki huolimattomalta hoitajalta.

– Siiskö lohtu on rakkautta, tai..?

– Oikein, se on rakkauden muoto.

Siinä silmänräpäyksessä rakkaus syttyy Impin sydämessä. Kohdekin on siinä edessä turvallisesti rauhanturvaajan muodossa. Koiramaisen hellästi Rekku katsoo Impiin ja kysyy juhannusillan juhlien ollessa hauskimmillaan, tulisiko Impi-neito hänen ikiomaksi morsiameksi.”

Ritva Soinisen kuulonäkövamma todettiin 8-vuotiaana. Kuulolaite oli ”hirveä toosa, joka sai hälyttimet laukeamaan”. Implantti leikattiin vuonna 2008, ja hän kertoo kuulevansa nykyisin hyvin oikeanpuoleisen implantin avulla. Sarveiskalvon siirtoleikkaus 2002 toi näön takaisin toiseen silmään.

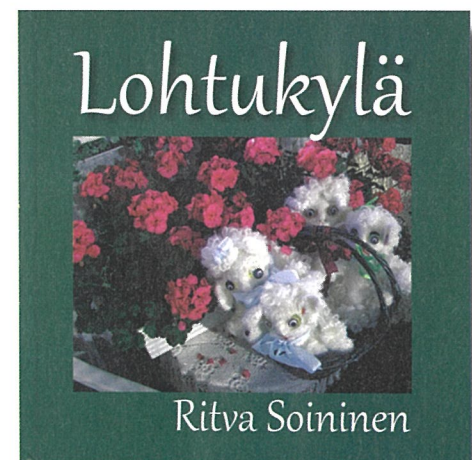
– Se oli kevät. Kun näin sinisen krookuksen, polvistuin sen eteen ja kiitin Luoja.

Ritva Soininen paljastaa, että hän asuu yksin mutta ei ole yksinäinen

– Sain Lahdessa asuessani nuoruudenystäväni takaisin, siitä olen onnellinen. Mutta haluan asua yksin. Itsenäisyys on tarpeen, että voin keskittyä rauhassa maalamaan ja kirjoittamaan.

Ritva Soininen lähetti yhden kappaleen uusinta kirjaansa Hämeenlinnan keskusvankilaan ja sai vankeilta upeaa palautetta.

– Pojat kuulemma ihan itkivät kirjani tarinoille.

Ritva Soininen: Lohtukylä, 2013, Kustannus HD. Kirjaa voi tilata suoraan kirjailijalta, ritva.soininen@surffi.net tai puhelimitse: 044 049 0804. Hinta 20 euroa + toimituskulut 6 euroa. ♦

Musiikin terapeutinen vaikutus

Teksti: Paula Valminen

Pari viikkoa sitten sain tilaisuuden rentoutua terapeuttisessa lepotuolissa. Taustalla soi hiljaisena valitsemani musiikki. Tämä kuului osana musiikkiterapiaa. Arjessa tulee kuitenkin vastaan tilanteita, jolloin musiikista on enemmän haittaa kuin iloa.

Aamuisin avaan unenpöpperöisenä television saadakseni päivän ensimmäisen tietopaketin. Unen rippeet silmistä häviävät korvien kautta, kun induktion välittämä uutisten tunnusmelodia saavuttaa tärykalvoni. Plimplomit jatkuvat vielä uutisaiheidenkin kohdalla, joten en saa niistä mitään selvää. Tosin tämänhetkiset uutiset kertovat Ukrainassa olevan rauhatonta, Kiinassa rauhatomampaa ja Pakistanissa olleen jo kuukauden tulitauon. Ainoa kotimaan uutinen kertoo sään jatkuvan lauhana. Sen tiedon olisin voinut tarkastaa lämpömittarista, vieläpä ilman taustamusiikkia.

Poikkean harvoin vaatekaupassa. Silloin, kun tulkin kanssa piipahdan tutkimassa sopivan tuntuista päälle pantavaa, kajahtaa kaiuttimesta

usein ilkeä meteli, jota ehkä jotkut sanovat musiikiksi. Minä en, ja vaihdankin nopeasti paikkaa, tai jopa kauppaa.

Ruokakaupassa menisivät jauhot ja ryynit sekaisin ilman muistilappua. Siellä musiikin välissä kun karjaitaan suureen ääneen mainokset, jotka jo kertaalleen ovat kolahtaneet postiluukusta. Arvaavat kai minun jättävän ne lukematta.

Kotona voin nauttia hiljaisuudesta, jonka tosin joskus rikkoo eräs miesääni, joka kertoo timanttien olevan ikuisia. Onhan **Janika** ehdoton **Cheek**-fani. Jopa niin, että viime kesän Porispere-tapahtumassa nähtiin vanha nainen hunningolla. Minut kun kelpuutettiin mukaan ja niin kakkosrivissä käsiäni heilutellen lauloin kertosäettä samoin kuin ympärilläni vellova tuhatpäinen teinityttöjen joukko.

Oikean musiikin ja ympäristön kohdatessa voi vaikutus olla rauhoittava ja rentouttava, ja jäljelle jää hyvä mieli. Aivan kuin nyt itselläni muistelllessani hymyssäsuin tuota viime kesän musiikkitapahtumaa. ♦